

ขอรับรองให้หลวงปู่มั่นสึกออกไปก่อน ออกไปช่วยทำนาไถ ทำนาช่วยเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ เลี้ยงพี่เลี้ยงน้อง

นี่พูดถึงในสังคมนะ ทั้งๆ ที่มีศรัทธาณะ ในภาคอีสานมีศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างสูงส่ง สูงส่งขนาดไหนมันก็เป็นศรัทธาในโลกสมมุติเนี่ย เวลาหลวงปู่มั่นเวลาสึกไปแล้ว หลวงปู่เสาร์ท่านก็คอยเพียรไปเอาหลวงปู่มั่นกลับมาบวชใหม่

เวลามาบวชใหม่ บวชแล้ว เวลาบวชแล้วเวลาไปนอนฝัน ฝันว่าตัวเองบวชพระแล้วได้เป็นแค่เณร เป็นแค่เณรขึ้นมาก็ไปเล่าให้หลวงปู่เสาร์ฟัง หลวงปู่เสาร์ท่านก็พาไปปริกษาอุปัชฌาย์ พออุปัชฌาย์ได้ยิน อุปัชฌาย์สะดุ้งเลย พอสะดุ้งเพราะอะไร เพราะธรรมวินัยไง ธรรมวินัยเป็นข้อเท็จจริงใจ แล้วเอ็งทำกันแบบสังคมนะ ทำกันแบบว่าขายผ้าเอาหน้ารอดไง ทำกันพอเป็นพิธีไง มันทำไม่จริงไม่จังใจ

บวชพระแล้วเป็นได้แค่เณร นี่ตัวหลวงปู่มั่นท่านฝันเองเลยนะ พอไปปริกษาอุปัชฌาย์ อุปัชฌาย์สะดุ้งเลย แล้วสะดุ้งเพราะอะไร เพราะเป็นอุปัชฌาย์มันต้องสอบ มันสอบแล้ว บริหาร ๘ แล้วถ้าบริหาร ๘ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะให้พระหม่าฟ้าก็ขึ้น เวลาขึ้นไปบนภูเขา ถ้ามันหนาวขนาดไหน สังฆาฏิ ๒ ชั้น ถ้าสังฆาฏิ ๒ ชั้น เวลาบวช เราเป็นพระ สังฆาฏิต้องเป็น ๒ ชั้น แล้วเวลาจีวรชั้นเดียว แล้วก็มิสบง มีรัดประคดเอว มีธมกรก มีเข็มมีด้ายเอาไว้เย็บ ให้ประหยัดมัธยัสถ์นี่เริ่มต้นใจ

แต่เวลาบวชตอนนั้นเอามักง่ายใจ สังฆาฏิชั้นเดียว บวชแล้วได้เป็นแค่เณร อุปัชฌาย์ทัฬหีกรรมคือบวชช้า พอบวชช้าขึ้นมา เออ! ตอนนี้เป็นพระ เวลาเป็นพระขึ้นมาออกประพฤติปฏิบัตินะ พรรษาแรกเจียนอยู่เจียนไปนะ หลวงปู่มั่นพรรษา ๑ พรรษา ๒ เจียนอยู่เจียนไป ภาวนามันไม่ได้ ภาวนาไม่ลง นี่พูดถึงว่านี่ข้อเท็จจริงใจ

ทีนี้พอข้อเท็จจริง เวลาคนที่ฝึกหัดปฏิบัติถ้าจะทำสัมมาสมาธิ ทำให้ถูกต้องชอบธรรมที่ว่าสมถกรรมฐาน ที่ว่ามันไม่มีคุณค่า มันแก้กิเลสไม่ได้ พวกมันทำไม่เป็นก็แล้วกันแหละ ใ้ที่ภาวนากันนี่ ใ้ว่างๆ ว่างๆ ตอแหลลทั้งนั้น ถ้ามันเป็นจริงๆ มันจะเป็นจริงอีกอย่างหนึ่งใจ

ฉะนั้น เวลามันไม่เป็นจริงเป็นจัง แล้วก็เป็นที่ปฏิญาณจะเป็นทางโลก เวลาฝึกหัดปฏิบัติ นะ หลวงตาพระมหาบัวท่านนั่งตลอดรุ่ง มันก็นั่งกันตลอดรุ่งนะ นั่งตลอดรุ่ง เอาเวลาได้ทั้งนั้นนะ จริงๆ นั้นละตกภวังค์หมด นั้นละภวังค์ เจียบหายไปเลย

แล้วถ้าคนที่มีวาสนา เรายึดภวังค์มาก่อน เราตกภวังค์ที่ ๘ ชั่วโมง นั่งสมาธิ ๔-๕ ชั่วโมง ๖ ชั่วโมง เป็นเรื่องธรรมดาณะ เป็นเรื่องธรรมดาจนมีปฏิญญาเกิดขึ้นในใจของตนว่าเราเก่ง

เพราะธรรมดาพระบวชใหม่ใช้ใหม่ เวลาบวชใหม่แล้วเวลาปฏิบัติ ศาลา ทำวัตรสวดมนต์ แล้วนั่งสมาธิ แบบถ้ำสหาย ถ้ำสหายที่หนึ่ง ๗-๘ ชั่วโมง แล้วหลวงปู่จันเรียนท่านพานั่งเอง แล้วเวลานั่งไป ๒-๓ ชั่วโมงมันลุกแล้ว ไปห่อน้ำ ไปนุ่งไปนี่ อ่างไปทั่ว แล้วเวลานั่งก็นั่งไม่ได้

ไอ้เราก็นั่งนี้ ภูมิใจเลยนะ เพราะเราบวชแล้ว เราอ่านปฏิบัติทางตรงคณธรรมฐานฯ ใจ พุทโธ ทั้งวันทั้งคืนเลย ตอนนั้นภาวนาไม่เป็น สมาธิทำไม่เป็นหรือ อะไรก็ไม่เป็น แต่ศรัทธาไฟแรง กล้ามาก ทำทุกอย่าง ที่นี้พอนั่งมันก็ใช้ปฏิญาณนะ มันใช้ความอดทนใจ ชันตีใจ นั่งนะหายไปเลย แล้วเวลาคนนั้นลุกคนนั้นลุกนะ อาจารย์ก็ตีเตือนใช้ใหม่ ไอ้เราก็คิดภูมิใจในใจนะ เราเก่ง เราทำได้

ที่นี้พอมันด้วยบุญใจ เวลาภาวนาเสร็จแล้ว เอ๊ะ! ไอ้หน้าอกทำไมมันเปียกน้ำ ก็ยกขึ้นมาดม กลิ่นน้ำลายเราทั้งนั้นเลย ไอ้โฮ! นี่มันนั่งหลับนี่หว่า ไอ้ที่มึงยกยกของตัวเองว่าเก่งกล้าสามารถ มึงนั่งหลับ

คำว่า “หลับ” คือภวังค์ แล้วภวังค์อย่างลึกด้วย

ตกภวังค์ๆ ไอ้ภวังค์ ภวังค์คือการขับรถแล้วหลับใน เวลาคนหลับใน คนพลังแฝด คนขาดสติ นี่ผลของภวังค์ทั้งนั้น ภวังค์อย่างอ่อนแอ อย่างลุ่มหลง นี่ก็ภวังค์

การทำสมาธิ หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดเลย “ใครอย่ามาหลอกเรานะ เราติดสมาธิ ๕ ปี สมาธิใครมาหลอกเราไม่ได้”

คำว่า “ใครมาหลอกเราไม่ได้” แสดงว่าไอ้คนที่มันทำๆ มันหลอกไม่ได้ แล้วไอ้คนที่ทำไม่เป็นๆ นะ นักปฏิบัติด้วยกัน พระปฏิบัติปฏิบัติตลอดชีพ ถ้าคนตกภวังค์ คนนั่งหลับ ทุกข์มาก เพราะอะไร

เพราะการนั่งหลับนี้ไม่ใช่ว่านั่งแล้วมันจะหลับนะ นั่งแล้วมันไม่หลับอีกต่างหาก ถ้ามันรู้ว่านั่งหลับแล้วมันเป็นภวังค์ มันหายจากทุกขันธ์ มันตกในภวังค์ไม่รู้สึกตัวไปชั่วครึ่งชั่วคราว แล้วถ้ามันตกภวังค์ไม่ได้ละ มันนั่งเจ็บนั่งปวดนะ นั่งทรมานนะ เวทนามันขึ้นมันโคตรทรมานเลย ขาแทบขาด ทุกอย่างมันจะหลุดลุ่ยไปจากร่างกายเลย จะว่าตกภวังค์ๆ เองก็ตกไม่ได้อีกต่างหากนะ เองนอนไม่ไหวหรอก

แต่ถ้ามันตกภวังค์ๆ ไป นี่พูดถึงว่าในวงกรรมฐาน ในครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติ สิ่งที่ไม่เข้าใจเรื่องอย่างนี้ มันถึงว่าทำให้ศีล สมาธิ ปัญญา ให้เกิดมรรคเกิดผลขึ้นมาไม่ได้

ถ้ามันจะเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมา สิ่งที่ว่าตัวเองขาดตกบกพร่องก็ต้องรู้ ทำไมเราปฏิบัติแล้วเป็นอย่างนี้

นี่ไง หลวงปู่มั่นไง เวลานั้นสมาธิไป พอแก้ไข แก้ไขจนกว่าเข้าใจเรื่องภวังค์ เรื่องการที่ทำได้ สมาธิไม่ได้ หลวงปู่เสาร์ก็ต้องพืดเหยียดกันมาจนเข้าหลักเข้าเกณฑ์ไป พอเข้าหลักเข้าเกณฑ์ขึ้นมา พอทำความเข้าใจได้ ทำสมาธิได้ พิจารณากาย อ้าว! ทำไมไม่เห็นมีอะไรเจริญก้าวหน้าเลย

พอไม่เจริญก้าวหน้า ก็ลาความเป็นพระโพธิสัตว์นั้น พอลาความเป็นพระโพธิสัตว์นั้น เวลาจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นกายพิจารณาไป มันเริ่มถอดเริ่มถอนใจ

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านพูดนะ เวลาจิตมันเสื่อม มันเจ็บมันปวดนะ เวลาทำความเข้าใจ ทำสมาธิสมาธิ พอมันทำได้ มันถอดเสียถอดหนามในใจนะ ทั้งเสียทั้งหนามมันทิ้งตาอยู่ในหัวอกนี้ มันถอดออกหมดเลย นี่สมาธิสมาธิ

ที่ว่า “สมณะแก้กิเลสไม่ได้ สมณะแก้กิเลสไม่ได้”

มิ่งภาวนาเป็นกันหรือเปล่า มิ่งทำกันไม่เป็นแล้วมิ่งทำกันไม่ได้ แล้วกว่าจะทำได้ เวลาทำได้ ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม มีข้อวัตรปฏิบัติ สัปปายะ ๔ สถานที่ที่เป็นสัปปายะ เองอย่ามาเบียดเบียนกัน เองอย่ามากลั่นแกล้งกัน เองอย่ามาวางยากัน เองอย่ามาสู่มหัวคอยนินทากัน มันเรื่องไร้สาระ

ถ้ามันเป็นสาระๆ ตั้งสติไว้ ฉะนั้น ถ้ามันตกภวังค์ ร้อยทั้งร้อยเป็นหมด โดยธรรมชาติ คนขับรถ ถ้าขับรถไปโดยตะป๊ะตะบันไม่ได้พักผ่อนเลย มันจะไปไหนล่ะ มันก็ลงสู่ความง่วงเหงาหาวนอน ลงสู่ความอ่อนเพลียอ่อนล้า มันเป็นเรื่องธรรมดา

จิตถ้ามันจะฝึกหัดปฏิบัติ ถ้ามันไม่มีสติปัญญา มันเป็นเรื่องธรรมดา

แต่ถ้ามันทำได้ถูกต้อง เราขับรถ เรามีเป้าหมายว่าเราจะไปจุดหนึ่ง เราไปถึงที่ อ้าว! ไปถึงที่ ลงจากรถบิดร่างกาย เมื่อยล้า แต่ถึงที่หมายปลายทาง

ทำสมาธิๆ ถ้าจิตมันสงบมันต้องรู้ เพราะอะไร เพราะจิตสงบแล้ว ถ้าไม่มีอำนาจวาสนา มันยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น แนวทางสติปัฏฐาน ๔ ที่เป็นข้อเท็จจริงในพระพุทธศาสนา ตกภวังค์แล้วก็ฟื้นเห็นกาย สติปัฏฐาน ๔ จอมปลอม สติปัฏฐาน ๔ ที่เป็นมิจฉา ที่กิเลสมันจอมปลอมที่มันหลอก ที่ว่าครูบาอาจารย์ที่ท่านจะคุ้มครองดูแล ท่านจะคอยดูแลแก้ไขอย่างนี้

แล้วถ้ามันสงบสุขมันมาด้วยความผิดพลาดม มันผิดพลาดอยู่อย่างนั้นนะ แล้วก็ย้ายอยู่อย่างนั้นนะ ถ้ามันไม่รู้จัก เพราะมันก็เริ่มต้นจากภวังคจิตนี่แหละ จิตทำสมาธิไม่เป็น จิตทำสมาธิไม่ได้

ถ้าติดสมาธิ ในวงกรรมฐานว่าติดสมาธิ คือคิดว่าสมาธิเป็นนิพพาน

ทำสมาธิเริ่มต้นก็ทำไม่เป็น ตกภวังค์ พอจะทำสมาธิขึ้นมา เพราะมันต่างกับภวังค์ไง มันมีความสุขใจ ก็เข้าใจว่าเป็นนิพพานขึ้นมาอีก ติดสมาธิอีก เพราะมันยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้

ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนาเห็นอะไร

เห็นกิเลสไง

สังเกตได้ไหมจะไม่มีพระองค์อื่นองค์ไหนจะพูดถึงเรื่องกิเลส กิเลส กิเลส กิเลสมันเป็นมาร มันเป็นเรื่องชั่วร้ายในใจของมนุษย์ แล้วคนที่ไปรู้ไปเห็นกิเลสจริง มันจะรู้จะเข้าใจ แล้วมันจะแน่นยำ เพราะนี่คือข้อเท็จจริง

แต่เพราะคนมันไม่เคยเห็นกิเลสไง มันไม่รู้จักกิเลสไง มันถึงไม่เคยแตะกิเลสเลย มันไม่พูดคำว่า “กิเลส” เลยนะ มันจะพูดแต่มรรคผล มรรคผล มรรคผล

มรรคผลก็นี่ไง ตกภวังค์ไง ละเมอเพื่อพกเพื่อแจ็กกันไปไง มันไม่มีอยู่จริงไง

ถ้ามันมีอยู่จริง คำถาม คำถามมันยังดีไง ยังสงสัยไง

“ในภวังค์หรือภวังค์จิต มันมีองค์ประกอบหรืออะไรที่อยู่ในนั้นที่ทำให้เราหลงครับ”

มันมีความเหลวไหล มันมีความไม่เอาไหน มันขาดสติ มันไม่รู้โดยธรรมชาติ มันถึงตกภวังค์

เริ่มต้นนะ มันก็อ่อน เริ่มต้นมันก็ผิวเผิน เริ่มต้นก็เป็นความหลงไหล เป็นความเข้าใจผิด แล้วพอเข้าใจผิด แล้วก็ยึดมั่นว่าสิ่งนี้มันเป็นคุณประโยชน์ เพราะอะไร มันดีไง มันดีจากการเจ็บปวด มันดีจากการที่เราจะเผชิญกับความฟุ้งซ่าน ถ้ามันหลบไปสู่ภวังค์อย่างนี้ มันหลบไปแสดงว่ามันทำผิด ทำผิดแล้วมันตกภวังค์ไปโดยขาดสติ พอขาดสติมันก็หายไปเลย

แล้วถ้ามันเป็นภวังค์ที่หนักหนาสาหัสสากรรจ์อย่างที่เราเป็น นั่งที่หนึ่ง ๗-๘ ชั่วโมงนะ ยังสำคัญตกว่า แหม! เก่งกล้ามาก ดีกว่าพระองค์อื่น แต่ด้วยบุญของเรา ไม่ใช่ด้วยความมิจฉาปฏิญญาและบาปอกุศลที่จะให้เราเชื่อมั่นไปอย่างนั้น มันถึงไปเห็นว่า เฮ้ย! กลางหน้าอกนี้ทำไมมันเปียกน้ำ แล้วนี่คือน้ำมาจากไหน อ้อ! มันน้ำลายที่ไหลออกมาจากปากนี่ไง

ปัจจุบันตั้ง สันติปฏิญญาโก เราไม่เพื่อเจ้า เราไม่หลอกหลวงตัวเอง เราไม่ปิดบังความชั่วของเรา นี่มันความผิดพลาดไง เราก็แก้เกือบตาย

พอรู้ว่าผิด เพราะบวชมาอ่านประวัติหลวงปู่มั่น ปฏิปทาอุตงคกรรมฐานฯ แล้วหลวงปู่เทศก์ติดสมาธิ ๑๗ ปี หลวงปู่หลุยติด ๑๑ ปี ในประวัติหลวงปู่เทศก์ หลวงปู่หลุย เราอ่านเจอตั้งแต่พรรษาแรก กลัวสุดๆ เลย กลัวตัวเองจะติด กลัวตัวเองจะผิดพลาด ฉะนั้น พอมันเป็นภวังค์ก็รู้ว่านี่มันต้นเหตุแห่งการพาให้อิสัญญะแตก ต้องแก้ไขทันที

นี่แก้ตัวเองนะ เพราะตอนนั้นยังไม่ได้เข้าบ้านตาด แก้ไขตัวเองด้วยสติปัญญาของตนนะ ก็คิดถึงพระพุทธเจ้าไปแก้พระโมคคัลลานะนี่แหละ เราก็ตรึกในธรรมๆ หลับเหมือนเดิม จะทำอะไรก็หลับ หลับตลอด

แก้ด้วยการอดอาหาร อดนอนผ่อนอาหาร ล่อกันจนมันฟื้นขึ้นมาได้ ฟื้นมาเพราะการอดอาหาร การอดอาหารนี้ โอ้โฮ! แก้ไขเราปฏิบัติมาเยอะมาก

ฉะนั้น ในภวังค์จิตมันมีองค์ประกอบอย่างไร

มันขาดสติมันจะมีองค์ประกอบอย่างไรละ

มันมีองค์ประกอบเพราะมันมีจิตใจ เพราะเรามีกายกับใจ มันมีจิตอยู่แล้ว มันมีศรัทธา ความเชื่อในการประพฤติปฏิบัติอยู่แล้ว เพราะมันมีจิตอยู่แล้ว แล้วจิตมันไปทางผิด ไปทางการ ตกหล่นหายไป ทั้งๆ ที่มีอยู่นะ มันจะหล่นหายไปได้เพราะขาดสติ ขาดผู้รับผิดชอบ

พอขาดผู้รับผิดชอบ มันก็มีจิตอยู่ใช่ไหม เพราะมันมีธาตุรู้ที่อยู่ แต่ธาตุรู้ที่มันขาดไป มันก็หายไป นั่นละคือภวังค์ แต่ภวังค์แล้วกิเลสมันหลอก หลอกให้เข้าใจผิด “นิพพาน ปฏิบัติแล้ว แหม! ชุ่มชื่น โอ้โฮ! ปฏิบัติแล้วมันเลอเลิศ”

ปวดหัว

ชนโคกับเขาโค ชนโคทั้งนั้นพูดกันแบบนี้ ชนโคคือผู้ที่เป็นทั้งนั้น หลงใหลได้ปลื้มกับ มิจฉาทิฎฐิความเห็นผิด แล้วเขาโคอย่างเราจะไปคุยกับเขา เขาถึงเหม็นหน้าใจ เกลียดขึ้นหน้า มาก นี่มันกรรมของสัตว์ใจ

ฉะนั้นว่า ในภวังค์จิตมันมีอะไร

ก็มีธาตุรู้ มีจิตเรานี่แหละ แต่มันหลงผิดของมันไป แล้วเราก็เห็นผิดไปกับมัน

แล้วเขาถามว่า แล้วจะต้องพิจารณามันอย่างไรละ

ทำไมต้องไปพิจารณามันละ ไปพิจารณาก็ไปคบใจอะไร ไปคบมิจฉาทิฎฐิแล้วก็ไปแก้ไขกันอยู่นั่นไง

ไม่ต้องไปพิจารณามัน ให้รู้ตัวว่าตกภวังค์ พอรู้ตัวว่าตกภวังค์ต้องแก้ไข แก้ไขด้วยสติ แก้ไขด้วยคำบริกรรม แก้ไขด้วยปัญญาอบรมสมาธิ แก้ไขให้มันชัดเจนของมันขึ้นมา

พอแก้ไข ถ้ามันเข้าสู่ความสงบได้ มันทำสมาธิได้นะ โอ้โฮ! เออ! ของจริงมันเป็นแบบนี้ ใ้ที่ เป็นๆ มามันผิตหมดใจ ถ้าคนมาอย่างนี้บ๊บบ มันจะเข้าใจเลย มันจะมีมิจฉากับสัมมา ผิดก็รู้ ถูกก็รู้

ใ้มันผิตตลอด มันไม่มีถูกมาเปรียบเทียบไง พอมันไม่มีถูกมาเปรียบเทียบก็ “โอ้โฮ! หลวงพ่อทัศนคติแย่มากเลย ลบมาก ดีเทียบเขาไปทั่ว”

ก็มันผิต

แล้วถ้าถูกล่ะ

ถูกก็ทำให้ได้สิ ทฤษฎีมันถูก เข้าใจถูก แต่ยังทำไม่ได้ก็ยังไม่ถึงเลยอยู่นั่นนะ แต่ถ้าวันใดทำได้ ผิดเป็นอย่างนี้ ถูกเป็นอย่างนี้ ถูกนะ แต่ยังไม่ยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น ยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็น เป็นอีกขั้นตอนหนึ่งนะ นี่การปฏิบัติไง ถ้าปฏิบัติมันต้องมีข้อเท็จจริงอย่างนี้

ถ้ามีข้อเท็จจริงอย่างนี้มันก็บุคคล ๔ คู่นี้ไง สังฆคณเฑาะว์ ปุณฺณ กัลยาณชน โสดาปัตติ มรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล มรรค ๔ ผล ๔ ใ้ แล้วมรรค ๔ ผล ๔ นี้ไปอีกไกลเลย ถ้าจะฝึกหัดปฏิบัติใ้

ฉะนั้นบอกว่า “แล้วถ้าตกภวังค์เราจะต้องพิจารณาอย่างไรครับ”

ตั้งสติไว้ หาวิธีให้มันตื่นตัวไว้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปแก้พระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะนั่งหลับเลย ตกภวังค์ พระโสดาบันนะนะ ใ้เห็นอนชชะ เอน้ำลูบหน้า ตริกในธรรมคือคิดมากๆ

เราก็ใ้ใช้อย่างนี้คิดมากๆ คิดยังหลับอยู่ ยิ่งคิดยิ่งหลับเร็วเข้าไปใหญ่ แล้วมันก็มาวิตก วิจาร์ณ ทำไม่เป็นอย่างนี้ล่ะ พระพุทธเจ้าสอนพระโมคคัลลานะได้ ทำไมเราทำไม่ได้ล่ะ

อ้อ! ก็เหมือนจิตนี้เหมือนนกเขา นกเขามันอยู่ในกรงนกเขา แมวมันมา ตกใจ บินไปอยู่ข้างกรง แมวก็นกเขากินอีก เห็นไหม

เวลาแมวมันมาคือมารมันมา มันเปรียบเทียบไง เราตริกันอย่างนี้ก็หลับอีก หลับ เหตุเพราะผลอ หลับเพราะเหมือนนกเขาตื่นตูมเกินไปก็เสร็จ หงอยเหงาก็โดนโรคภัยไข้เจ็บ โรคอกโรคอกอีก ใ้! นี่แก้ตัวเองมา

เพราะเราเคยเป็นไง ที่นี้พอเราเคยเป็นแล้วเราระลึกถึงครูบาอาจารย์ องค์ไหนบ้างที่ไม่เป็น เป็นทั้งนั้นนะ แล้วเป็นแล้วแก้อย่างไร

นี่ไง พุดอยู่ทุกวันนี้พุดเพราะอะไร พุดเพราะว่า มันจะเป็นคนสุดท้ายที่พุด คนอื่นจะไม่มีใครพุดอีกแล้ว

สมาธิทำไม่เป็น สมาธิทำไม่เป็น เพราะมึงทำสมาธิไม่เป็นแล้วมึงจะภาวนาอะไรกัน พระกรรมฐานทั้งหลายทำสมาธิเป็นกันหรือเปล่า

ทำสมาธิเป็น ที่ปัญญามันเกิด ที่มันอดอตุริกันอยู่นั้นนะ มิจฉาทั้งนั้น มันไม่มีเหตุไม่มีผลไง กาลามสูตร ห้ามเชื่อ ไม่ต้องไปเชื่อ ไร้สาระ

ถ้ามันจะเชื่อ มันต้องเชื่อปัจจุัตตัง สันติภูริโก แล้วกาลามสูตร พิสูจน์ขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาไง

นี่พุดถึงว่าเราต้องพิจารณามันใหม่

ไม่ต้อง ไปพิจารณามัน มันยังล้วงดับเลย มันรออยู่ มารมันรออยู่ไ้ มันหลอกล่อให้ตกภวังค์ แล้วมันก็หลอกล่อให้เราตามมันไปค้นคว้าหามันอีก แล้วคนตกภวังค์มันจะเอาอะไรไปค้นคว้าละ คนมันหลับแล้ว คนมันหลับแล้วมันก็หลับซ้ำซ้อนไง ไร้สาระ

ตั้งสติไว้แล้วแก้ไขมัน

เราเปรียบเทียบนะ จิตนี้มันเหมือนรถ มันวิ่งไปบนถนน แล้วถนนมีสะพานคอขาด รถคันนั้นจะตกลงที่คอสะพานนั้น ข้ามสะพานนั้นไปไม่ได้

เราพยายามฝึกหัด พุทโธๆ ฌมคอสะพานนั้น ซ่อมแซมสะพานนั้นให้เป็นปกติ แล้วรอ เราจะข้ามข้ามสะพานนั้นไป ข้ามสะพานนั้นไปจะเป็นสัมมาสมาธิ จากถนนฝั่งนี้ทำความสงบของใจเข้ามา พอมันเริ่มจะข้ามสู่สะพานตกเข้าไปฝั่งนั้น เป็นความสงบสุข เดี่ยวมันก็คลายออกมา มันเป็นเรื่องธรรมดา สัมมาสมาธิ

ถ้าเป็นฌานสมาบัติ ปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญญาตนะ วิญญาตัญญาตนะ อากิญจัญญาตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ นี้ทำความสงบของใจ โดยสมาบัติ โดยการกำหนดแล้วทำให้ปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน รูปฌาน อากาสนัญญาตนะ มันว่างเป็นอากาศเลย วิญญาต อากิญจ มันทำเพราะมันขึ้นลง พอขึ้นลงก็เหมือนทำสมาธิให้มันคง ขึ้นลงแล้วมันมีกำลังของมัน เห็นใหม่ เหาะเห็นเดินฟ้า จะรู้อะไรบอกมา ฌานสมาบัตินะ

โธ่เอ๊ย! แล้วมันมีอะไรละ ติดหมดนะ

สมาธิก็ทำไม่เป็น เวลาทำฌานสมาบัติ ทำขึ้นมาตามอารมณ์นั้น แล้วตามอารมณ์นั้น แล้วปัญญามันเกิดอย่างไร นี่ไง อภิญญา ๕ อภิญญา ๖ ไง อภิญญาที่ ๖ รู้ว่าสิ้นกิเลสไป รู้ว่าสิ้นกิเลสก็คืออมรรคไป

นี่พูดถึงถ้าทำสมาธิไม่เป็นก็จบ ถ้าทำสมาธิเป็น สมาธิเอามาใช้อย่างไร แล้วปฏิบัติอย่างไร

นี่พูดถึงภวังค์นะ ภวังค์คือการเริ่มต้นจากการผ่อนคลาย การที่ไม่มีสติสัมปชัญญะ แล้วทำต่อเนื่องไปมันก็หลับหายไปเลย แล้วก็คิดว่าตัวเองจากหลงไหลความผ่อนคลาย แล้วความหลับไป มันไม่รู้เรื่อง แล้วหายไปเลยเป็นวันๆ ก็ได้ เห็นมาหมดแล้ว เรายังก็เป็น แต่เป็นแล้วแก้แล้วแก้กันโดยแบบสุดชีวิตเลย เพราะกลัวที่สุด กลัวมากๆ กลัวจากประวัติหลวงปู่เทสก์ ๑๗ ปี หลวงปู่หลุย ๑๑ ปี แล้วเราจะมาเสียเวลาอย่างนี้หรือ ถ้ามันจะตายก็ให้มันตายซะ

แก้ไขจนหายออกมา หายออกมาแล้วฝึกหัดทำสมาธิได้ ยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ ไปแล้ว ไปด้วยความถูกต้องชอบธรรม ด้วยความซื่อเท็จจริง จบ

ถาม : ข้อ ๓๑๐๒. เรื่อง “ขอโอกาสถามเรื่องการปฏิบัติครับ”

กราบขอโอกาสสอบถามครับ กระผมปฏิบัติโดยการบริกรรมพุทโธมานานหลายสิบปี โดยพุทโธระหว่างวัน นั่งสมาธิ และเวลานอนจะพุทโธจนหลับทุกวันครับ

ขอกราบเรียนถามหลวงพ่อดังนี้

๑. เวลานั่งสมาธิทุกครั้ง พอถึงจุดหนึ่งตัวจะสั่น โดยก่อนสั่นมันจะมีเหมือนพลังงานกลางหน้าอก ทำให้ร่างกายมันสั่นเองครับ หากเรารู้เบาๆ มองดูมัน มันก็จะสั่นไปเรื่อยๆ ของมันไป แต่หากเรากำหนดหรือตั้งใจดูมันแรงๆ มันจะหยุดครับ

ขอสอบถามว่า หากเกิดอาการนี้ เราต้องไม่สนใจมันแล้วกลับมาพุทโธต่อไป ถูกไหมครับ

๒. บางครั้งนั่งแล้วคำบริกรรมหายไป รู้ว่ามันหยุดบริกรรมไปแล้ว แต่ความคิดมันไหลไปเรื่อยๆ อันนี้คือความขาดสติใช่ไหมครับ เราควรดึงกลับมาบริกรรม หรือปล่อยให้มันไหลไปเฝ้าดูมันไปเรื่อยๆ ครับ

๓. บางครั้งเห็นชิ้นส่วนร่างกายปรากฏขึ้นมาเป็นนิ้วมือบ้าง กระดูกนิ้วบ้าง ขาบ้าง มีน้อยครั้งที่มันแปรสภาพเอง แต่มันจะเร็วมากๆ ครับ ไม่เหมือนที่ฟังมาว่า จะพิจารณานิมิต จับหมุนซ้ายหมุนขวา น้อมไปแปรสภาพ แบบนี้คือสมาธิผมยังไม่ดีอยู่ไม่พร้อมที่จะพิจารณาใช่ไหมครับ

๔. ปกติเวลานั่งสมาธิจะมีนิมิตเกิดขึ้นบ้าง แต่วันก่อนเป็นอารมณ์ครับ นั่งพุทโธไปเรื่อยๆ อยู่ดีๆ มันมีความคิดแว็บเข้ามา แล้วมันรู้ว่าความคิดนี้ทำให้เราโกรธ แต่มันไม่เห็นตัวโกรธ มันอยู่แยกออกไปต่างหากครับ เหมือนไอ้ความโกรธนี้เป็นวัตถุอย่างหนึ่ง แยกอยู่คนละกองกับความรู้ แปรลกมากๆ ครับ แล้วเป็นความรู้สึกที่ดีมากๆ แต่เป็นแค่แว็บเดียวครับ มันเป็นคนละอย่างที่เราใช้ชีวิตประจำวันแล้วเรารู้ตัวว่าโกรธ แต่ความโกรธไม่ครอบงำ คนละแบบกันเลย อันนี้มันเหมือนความโกรธของวัตถุ ไม่ใช่อารมณ์ครับ พอเลิกทำสมาธิ มานั่งคิดทบทวนว่า หากแยกแบบนี้ไปตลอดจริงๆ เราคงจะไม่โกรธอีก ขอโอกาสถามหลวงพ่อดีครับ

ตอบ : อันนี้คำถามเนาะ คำถาม คำถามว่านั่งสมาธิพุทโธเป็นสิบๆ ปีแล้ว เวลาข้อที่ ๑. เวลานั่งสมาธิไปแล้วบางครั้งตัวมันจะสั่น แล้วพอตัวสั่นแล้วดูไปเบาๆ มันก็สั่นเบาๆ ดูไปเรื่อยๆ มันก็กำหนดรู้ของมันไปไง ถ้ามันสั่นแรงๆ เดี่ยวมันก็หยุด

เราก็อาศัยดูอย่างนี้ เวลาตกภวังค์ ตกภวังค์ก็เป็นเรื่องหนึ่ง เวลานั่งสมาธิไปแล้วกิเลสมันก็จะมาหลอกมาล่ออย่างหนึ่ง จะมีอาการร้อยแปดพันเก้า นี่อาการของจิตฯ ไง

เวลาจิตมันสั้นอย่างไรก็แล้วแต่ ถ้าเรามีสติปัญญาอะไรสักอย่าง วางให้หมด พุทโธอย่างเดียว พุทโธไปเรื่อยๆ เต็มมันจบของมันไปเอง

แต่เวลามันสั้นแล้วมันรำคาญ พอมันสั้นแล้วมันอยากดู พอมันสั้นแล้วมันอยากพิสูจน์ มันพิสูจน์มันก็อยู่อย่างนั้นนะ อาการจะอยู่อย่างนั้นเพราะเราสนใจ ถ้าเราไม่สนใจ จิตกับกายมันคนละเรื่องอยู่แล้ว จิตกับขันธ์ก็ไม่ใช่อันเดียวกัน แต่สิ่งนี้ประสานกันหมดเลย เพราะอะไร เพราะอนุสัย เพราะความรู้สึกนึกคิดมันไปหมดไป

ฉะนั้น เวลาเราเห็นภาพ ตามันเห็นรูป แต่มันไม่รู้อะไร เพราะมันขาดอะไรล่ะ

รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ วิญญาณรับรู้ในตา วิญญาณรับรู้ในจมูก วิญญาณรับรู้มันเร็วมากๆ ถ้ามันสมบูรณ์มันก็เห็นภาพ ก็เข้าใจว่า อ้อ! นั่นคือภาพนั้น ภาพนั้น ภาพนั้น แต่ถ้ามันเห็นภาพ แต่วิญญาณมันไม่ตอบสนอง มันไม่ครบองค์ประกอบของมัน เห็นแต่ไม่รู้มันก็เป็นของมันไป

สั้น เวลามันสั้นขึ้นมา มันสั้นโดยผลของร่างกาย นี่มันสั้นของมัน ถ้ามันสั้นของมัน บางทีจิตมันหลอกมันหลอน มันก็ทำให้มันเป็นได้ เป็นอุปาทาน แล้วเราก็สงสัย สงสัย นี่คือกลวิธีของกิเลสมันจะหลอกไป

แล้วคำถาม “สอบถาม หากเกิดอาการแบบนี้ต้องไม่สนใจมัน หรือกลับมาพุทโธต่อ ถูกไหมครับ”

ก็ถูก ก็จริง แต่มันไม่ได้จริงไป เรายังไม่ได้พิสูจน์ว่าเราทำได้จริง ถ้าเราพิสูจน์ว่าเราทำได้จริงนะ พอเรารู้ถึงว่าอาการสั้นมันเป็นความหลงผิด อาการที่ถูกต้องคือเราได้ถูก จบครับ มันจะหลอกอย่างนี้ไม่ได้อีก แต่มันก็ไปหลอกวิธีอื่นนะ เอนกายจะล้ม เอน เอน โอ้ย! จะล้มแล้วนะ โอ้ย! ร้อยแปด โอ้ยโฮ! มันหลอก นี่ข้อที่ ๑. ไง

“๒. บางครั้งนั่ง คำบริกรรมมันหายไป รู้ว่ามันหยุด บริกรรมไปแล้วความคิดมันไหลไปเรื่อยๆ อันนี้เราขาดสติใช่ไหมครับ”

ใช่ เวลาเรานั่งไป บางครั้งคำบริกรรมมันหายไป แล้วพอคำบริกรรมหายไป เวลากิเลสมันจะเพิ่มคะแนมนานะ เวลาพุทโธๆ มันจะหาย บริกรรมแล้วมันหาย มันหายไปคนที่ไม่มีวาสนาใจ เหมือนเรา เราจะไปหยิบของชั้นหนึ่ง เราหยิบมาเราก็ได้ใช่ไหม ไปถึงจะหยิบของชั้นหนึ่ง ไปถึง เห็นแล้วก็กลับ จะได้ของชั้นนั้นมาใหม่

ไอนี้พุทโธๆ แล้วมันวาง มันวางมันก็ธรรมดาไป ธรรมดาเพราะอะไร เพราะจิตมันเป็นอย่างนั้น ความรู้สึกของคน ถ้ามันสดชื่นแจ่มใสมันก็เป็นของมัน เวลาไปแล้วมันเผอมันเรอของมันหรือมันไม่เอาไหนขึ้นมา มันก็ทำสักแต่ว่าปรากฏ สักแต่ว่าพุทโธบ้าง ไม่พุทโธบ้าง

แล้วบอกว่าพุทโธๆ จนพุทโธมันหายไป พอมันหายไป อารมณ์มันไหล

ก็นั่นนะความรู้สึกนั้นแหละ

นี่ไง เวลาพุทโธมันหายไป ถ้ามันหยุดไปแล้ว ความคิดมันไหลไปเรื่อยๆ

ความคิดมันไหลไปเรื่อยๆ เอ็งรู้ได้อย่างไรละ ถ้าเอ็งรู้สติ เอ็งรู้ความคิดใจ ถ้ารู้ความคิดก็ให้พุทโธใจ ถ้าพุทโธนะ จิตมันก็บริกรรมพุทโธต่อเนื่อง พุทโธจนพุทโธกับจิตเป็นอันเดียวกัน พอจิตมันก็เป็นอิสระใจ

ไอนี้พุทโธๆ เราทำมาใช่ไหม พอทำมามันดีขึ้น แต่พอมันหยุดพุทโธ ความคิดมันไหล นั่นนะคือตัวกิเลส นั่นนะคือตัวมาร โดยธรรมชาติมันไหลอยู่อย่างนี้ แต่มันไหลไปคิดไปเรื่องโลกๆ ใจ เป็นสัญญาอารมณ์ใจ

แต่เราเป็นชาวพุทธใจ เราจะฝึกหัดปฏิบัติใจ เรามาทำพุทธานุสติใจ พุทธานุสติ มีสติในพุทโธ พอมีสติในพุทโธ จิตมันก็บริกรรมพุทโธๆ พอบริกรรมพุทโธๆ ขึ้นมา มันมีการฝึกหัดปฏิบัติใจ เวลาพุทโธมันหยุดใจ มันมีสติสัมปชัญญะของมันใจ มันถึงเห็นอาการไหลของความคิดใจ

เพราะความคิดเราเคยคิดทันมันใหม่ เราเคยเห็นความคิดใหม่ ถ้าไม่มีพุทโธนี้มาก่อน เราจะไม่เห็นอาการไหลอย่างนี้ แต่มันจะเป็นอารมณ์เราเลย โกรธ โกรธ หลง ไม่พอใจ แต่ที่พอเราพุทโธมาก่อน พอพุทโธๆ มา พอจิตมันมีกำลังของมัน มันถึงเห็นอาการไหลของจิตใจ เพราะจิตมันฝึกหัดมาใจ

ลองจิตมันไม่ฝึกหัดมานะ เอ็งจะเห็นอาการไหลอย่างนี้หรือ ไม่ใช่ไหลนะ มันจะลุดเลย มันจะไปด่าทอคนอื่นเลย แต่นี่เพราะมันบริกรรมอันนั้นมาไง จิตมันมีกำลังของมันมาไง มันถึงเห็นอาการไหลไง แล้วเราจะปล่อยให้มันไปเรื่อยๆ อย่างนี้หรือ

นี่พูดถึงคำถาม ถ้าปล่อยเรื่อยๆ ก็ภาวนาไม่เป็นไง

ไอ้ที่ภาวนาไม่เป็น ภาวนาไม่ได้ ภาวนาไม่ประสบความสำเร็จ ก็นี่ไง ครึ่งๆ กลางๆ ไม่ภาวนาก็อยากจะภาวนา พอภาวนาไปแล้วก็เอาไม่จริง นักก็ฟ้าซ้อมครึ่งๆ กลางๆ เขาไม่ให้แข่ง นักก็ฟ้าถ้ำซ้อมครึ่งๆ กลางๆ เขาคัดตัวออก ไอ้ที่เราปฏิบัติเราก็ครึ่งๆ กลางๆ ทำแล้ว

ไอ้สิ่งที่ปรากฏๆ ปรากฏเพราะเริ่มต้นปฏิบัติมันมีวาสนา มันถึงเห็นอาการของมันร้อยแปดพันเก้า

นี่พูดถึงว่าอาการที่ความคิดไหล แล้วทำอย่างไรละ

ก็พุทโธซัดๆ สิ

คำถามนี้นะ เวลาตอบก็ตอบมาในตัวเองหมด แต่มันสงสัยว่าทำแล้วมันจะได้หรือเปล่า

ทำให้มันได้ขึ้นมา แล้วตัวเองจะเป็นปัจเจกตั้ง สันติภูมิรู้ ู้ด้วยตัวเอง

“๓. บางครั้งเห็นชิ้นส่วนของร่างกายปรากฏขึ้น มันเป็นนิ้วมือบ้าง เป็นกระดูกบ้าง เป็นขาบ้าง มีน้อยครั้งที่มันแปรสภาพเอง แต่เร็วมาก มันไม่เหมือนที่ฟังมา ต้องพิจารณาในนิมิต จับหมุนซ้ายหมุนขวา มันไม่เหมือนที่ได้ฟังมา”

สิ่งที่ได้ฟังมา ครูบาอาจารย์ที่ท่านเทศน์ คือถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง จิตท่านมีสมาธิ จิตท่านจับกายได้ จิตท่านสั่งให้มันวิภาคะ คือมันขยายส่วนแยกส่วน

สิ่งที่ว่าให้หมุนซ้ายหมุนขวา เวลามันคิด

ไอ้หมุนซ้ายหมุนขวานี้เราพูดนะ แต่ถ้าเป็นความจริงแล้ว พับ! พับ! พับ! ยิ่งกว่าคอมพิวเตอรือีก

แต่ที่มันเป็นอย่างนี้มันเป็นอย่างข้อที่ ๑. ข้อที่ ๒. มันได้ฝึกหัดปฏิบัติมา ที่นี้พอได้ฝึกหัดปฏิบัติมานะ บางครั้งเห็นขึ้นส่วนของร่างกาย นิ้วมือบ้าง ขาบ้าง น้อยครั้งนัก แล้วมันเร็วมาก

สิ่งที่เร็วมากมันเป็นอย่างนั้นนะ ถ้าจิตสงบแล้วถ้าจับกายได้จริง ภาวนาจริง ภาวนาได้เป็นจริง แล้วมีครูบาอาจารย์บอกได้ว่า อันนี้ผิด อันนี้ถูก อันนี้จริง อันนี้ไม่จริง

จริง จริงเพราะจิตมีกำลัง จริงเพราะมีวาสนา จริงเพราะปฏิบัติได้จริง

ผิด ผิดเพราะทำแล้วสมาธิไม่มั่นคง กำลังของจิตไม่พอ

กำลังของจิตมันเห็นได้โดยที่ว่า บางครั้งมันแปรสภาพเอง แล้วมันเร็วมาก

เห็นใหม่ มันแปรสภาพเองแล้วมันเร็วมาก นี่มันเป็นผลของกรรม ถ้ากรรมะพระพุทเจ้าเป็นอย่างนั้น ถ้าเราทำแล้วเราจะเห็นอย่างนั้น เราเห็นอย่างนั้นโดยสมุฏฐานของโรค โดยสมุฏฐานของกิเลส โดยที่จิตสงบแล้วจิตนี้มีกำลังแล้วจับกายได้

มันไม่เหมือนกับที่ฟังมา เห็นใหม่ ที่ฟังมา พอจับได้ให้พิจารณา ให้หันซ้ายหันขวา

ให้มันหันซ้ายหันขวาคือให้มีมุมมอง ให้จิตที่มีกำลังมันทะลุทะลวง มันเป็นไตรลักษณ์ มันขยายส่วนแยกส่วน ถ้ามันเป็นจริงได้

ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล ใจดวงใดที่สงบระงับเป็นสัมมาสมาธิแล้วมีมรรค มรรคคือสติชอบ สมาธิชอบ ภาวนามยปัญญา ปัญญาชอบ ดำริชอบ งานชอบ ความชอบกรรม ถ้ามีมรรค ใจดวงใดมีมรรค มันขยายส่วนเป็นไตรลักษณ์ สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา มันจะเป็นอนัตตา มันจะเป็นความจริงของมันไป

นี่พูดถึงว่าถ้าข้อเท็จจริงอย่างนั้น

ฉะนั้น ข้อที่ ๓. มันมีทั้งการเห็นในการปฏิบัติ และมันมีความเห็นผิด ความเห็นที่ไม่สมบูรณ์แบบ ความเห็นที่ว่ามันขาดตกบกพร่อง แต่เขียนมาเป็นคำถามหมดเลย แล้วเห็นอย่างนี้ถูกต้องหมดเลย

แล้วถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ที่ท่านภาวนาเป็นนะ ในคำถามเดี๋ยวมันมีเหตุการณ์ใน
 ความเห็นกายหลากหลาย เห็นโดยธรรม สัม হলันใจ ธรรมเกิดใจ

เห็นกายบ้าง เห็นนิวบ้าง แล้วมันแปรสภาพเอง แต่เร็วมาก แวบๆ ไม่ทัน

นี่เห็นโดยกำลัง เห็นโดยธรรม

แต่เวลาจะมาพิจารณาให้เห็นนิมิต ให้หม่นซ้ายหม่นขวา ทำไม่ได้

อันนี้โดยความรู้ อันนี้โดยเราไม่มีความรู้จริง เราไม่มีความสามารถจริง เราไม่ได้ทำได้
 จริงใจ

ถ้าคนเขาทำได้จริงนะ เขานั่งหัวเราะเลย เหมือนเด็กๆ มันเล่นขายของ ใ้ผู้ใหญ่ทำงาน
 เอาเงินนะ ไม่เล่นขายของ เห็นเด็กๆ มันเล่นขายของ ก็ผู้หัดปฏิบัติใหม่นี้ไง เหมือนเด็กๆ มันวิ่ง
 เล่นกันนะ แต่มันทำไม่ถูก มันทำไม่เป็น แต่มันสนุกนะ ใ้ผู้ใหญ่อยากสนุกอย่างนั้นแต่มันพันวัย
 แล้ว มันสนุกอย่างนั้นไม่ได้เพราะเราพันวัยแล้ว เรามีวุฒิภาวะแล้ว เหมือนกัน

ฉะนั้น สิ่งของมันเป็น มันเป็นเพราะว่ามีกำลัง มันได้ทำของมันมา มันมีเชื้อไขแห่งการ
 พุทโธฯ มา แต่จะให้มันเป็นจริงมันก็เป็นไม่ได้เพราะกำลังมันไม่พอ

แล้วเวลากำลังที่มันมีมา มันก็เห็น มันเร็วมาก มันแปรสภาพเร็วมากๆ แต่เวลาจะเอาจริง
 เอาจริง เพื่อเป็นความรู้ของเรา มันไม่เหมือนฟังครูบาอาจารย์มา

แล้วครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงนะ อย่าไปฟังครูบาอาจารย์ที่ครอก เทียวดวงโลก ใ้มันไม่
 ต้องไปฟังมัน

แล้วฟังใครก็แล้วแต่ กาลามสูตร อย่าเพิ่งเชื่อ ถ้ามันเป็นความจริงนะ มันจะเป็น
 ข้อเท็จจริง แปรสภาพของมันไป มันจะกลับไปสู่ข้อเท็จจริง กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็น
 ทุกข์

กายเป็นกายจริงๆ นะ โดยธรรมมันแปรสภาพจริงๆ เป็นไตรลักษณ์ มันก็เป็นจริงของมัน
 ตามความเป็นจริง ก็เลสที่มันจริงๆ อยู่ มันหลุดออกไปจริงๆ ธรรมมันก็เป็นจริงๆ ของมัน ถ้าจริง
 นะ ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่จริงใจ นี่ข้อเท็จจริง ประสบการณ์ จบ

“๔. เวลาปกตินั่งสมาธิเกิดนิมิตขึ้นมาบ้าง บางวันก็เป็นอารมณ์ครับ พุทโธไปเรื่อย ๆ อยู่ดีๆ ก็มีความคิดแว็บเข้ามา แล้วมันรู้ความคิดนี้ทำให้เราโกรธ มันทำให้เห็นตัวโกรธอยู่แยกออกไป”

มันจะเป็นอันเดียวกับข้อที่ ๓. ข้อที่ ๓. คือพิจารณากาย ข้อที่ ๔. พิจารณาธรรมารมณ์ อารมณ์โกรธ

ถ้าขาดสมาธิมันจะเป็นโลก เป็นความโกรธ ความหลง

ถ้ามันมีสัมมาสมาธิไง มันเป็นธรรม ความโลภ ความโกรธ ความหลงมันเป็นกิเลส แล้วถ้าจิตมันมีสัมมาสมาธิ มันจะจับความโลภ ความโกรธ ความหลง เพราะมีสมาธิ มันถึงเป็นธรรมารมณ์ เพราะเป็นธรรม เพราะเราพิจารณาโลก โกรธ หลง เราพิจารณาโลก โกรธ หลงด้วยสัมมาสมาธิ ถ้ามีสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐานมันจะเห็นโลก โกรธ หลงเป็นธรรมารมณ์ อยู่ในสติปัญญาฐาน ๔ พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรมารมณ์ อารมณ์ที่เป็นธรรมเป็นธรรมเพราะมีสัมมาสมาธิ

เพราะมีสัมมาสมาธิ เพราะตัวสัมมาสมาธิคือตัวตนของเรา ตัวตนของเราพิจารณาความโลภ ความโกรธ ความหลงด้วยธรรม พอดีด้วยธรรมนะ มันพิจารณาไปแล้วมันปล่อยมันวางขึ้นมา ถ้ามันถึงที่สุดมันสมุจเฉทปหานเลย ขณะ บ๊ีบ!

อย่างที่ว่านะ มันขาดแว็บ มันต่างคนต่างอยู่

แต่นี้เป็นประสบการณ์ไง ขณะสำคัญมาก ขณะคือดับทุกข์ รู้ตัวโดยชัดเจน

แต่ไฉนมันเป็นวัตถุ มันแยกกันอยู่ มันยอดยึดมันดีมาก

ดีสิ มันเป็นธรรม ทำไมจะไม่ดี

แต่เราทำนี่มันเป็นร่องรอย มันเป็นวิธีการปฏิบัติ แล้วเราปฏิบัติมาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา มันเป็นประโยชน์กับเรา ประโยชน์กับเราว่า ถ้าเราทำ เราทำมาด้วยบุญด้วยกุศลนะ ทำได้แบบนี้แล้วเห็นผลในใจของตน ปัจจัยตัดตั้ง สันทิฏฐิโก

ผู้ถามเห็นจริงๆ แล้วเห็นมันก็แปลกด้วย อันนี้ทำไมเป็นอย่างนี้ อันนี้ทำไมมันเป็นอย่างนี้ อันนั้นทำไมไม่เป็นอย่างนี้

เพราะแต่ละอารมณ์ แต่ละครั้งในการปฏิบัติมันแตกต่างกัน ปัจจุบันไง อดีตอนาคตไป สิ่งที่ทำมาๆ มันสะสมขึ้นมาจากอดีตมา แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติ อดีตมา แล้วก็จินตนาการถึงอนาคตว่ามันจะประสบความสำเร็จอย่างไร แต่ในปัจจุบันมันเป็นเองอย่างนี้

แล้วในปัจจุบันต้องทำให้มันชัดเจนขึ้นมา มันเป็นปัจเจกตั้ง สันติภูมิจิโก เพราะปัจจุบันนี้จะฆ่ากิเลส ปัจจุบันนี้จะชำระล้างกิเลส แล้วถ้าเราชำระล้างกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนนะ เราเป็นผู้ชำระล้างกิเลส มันมหัศจรรย์ใจของตน มหัศจรรย์ ใจดวงใดไม่มีมรรค ใจดวงนั้นไม่มีผล ถ้าใจดวงใดมันมีมรรคอย่างนี้ มรรคสมบุรณ์แบบขึ้นมา มันก็ฆ่ากิเลสเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปไง นี่ในการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในพระกรรมฐาน

เป็นคนละอย่างกัน

นี่พูดถึงคำถามนะ ฉะนั้น สิ่งที่ว่ามีความโลภ ความโกรธ ความหลง ในการปฏิบัติ มันถึงปฏิบัติแล้วมันได้ผลของมัน

คำถามที่ ๑. ตกวงค์เขายังหยาบมาก คำถามที่ ๒. แสดงว่าปฏิบัติมา ๑๐ ปีได้ ประสบการณ์อย่างนี้ ประสบการณ์อย่างนี้นะ ได้มา ๕๐ เปอร์เซนต์ ส่วนหนึ่งในการปฏิบัติ ธรรม มันเกิดขึ้นมา มันรู้มันเห็นของมัน แต่เรายังไม่ได้ทำให้เป็นสมบัติของเราเป็นปัจเจกตั้ง เป็น สันติภูมิจิโก

เหมือนพระสารีบุตรไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ถ้ามันรู้จริงเห็นจริงมันไม่เชื่อใครเลย มันเชื่อผลของการกระทำไง มันเชื่อผลของการปฏิบัติที่เป็นจริงไง ปัจเจกตั้ง สันติภูมิจิโก อตฺตา หิ อตฺตโน นา โถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน โดยเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศากยบุตรพุทธ ชีโนรสประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้สมบุรณ์แบบในใจของตน เอวัง